

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 20. júna 2011 v Bratislave v trestnej veci obvineného **L. P.**, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm. c/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok z 1. apríla 2009, sp. zn. 1T 174/2008, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 11. februára 2010, sp. zn. 3To 80/2009, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **L. P. sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok z 1. apríla 2009, sp. zn. 1T 174/2008, bol obvinený **L. P.** uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm. c/ Tr. zák. na skutkovom základe tam uvedenom.

Za to bol odsúdený podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov, pre výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Odvolanie obvineného proti vyššie citovanému rozsudku bolo uznesením Krajského súdu v Žiline z 11. februára 2010, sp. zn. 3To 80/2009, podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuté.

V zmysle § 183 ods. 1 písm. b/ Tr. por. rozsudok je právoplatný a vykonateľný, ak zákon síce proti nemu pripúšťa odvolanie, ale podané odvolanie bolo zamietnuté.

Proti vyššie uvedeným rozhodnutiam podal obvinený Ľ. P. dovolanie, a to najskôr vlastným písomným podaním (27. decembra 2010, č. l. 203 – 204 spisu) a neskôr kvalifikovane prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. M. K. (2. marca 2011, č. l. 231 – 233 spisu; 11. apríla 2011, č. l. 243 – 253 spisu). Ako dovolacie dôvody pritom uviedol dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por., a teda že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, že napadnuté rozhodnutia súdov sú založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a tiež že súdy nesprávne právne posúdili vec. Dňa 16. mája 2011 predložil súd prvého stupňa príslušný spisový materiál Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie.

Pokiaľ ide dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., tento odôvodnil obvinený predovšetkým tým, že hoci na hlavnom pojednávaní konanom dňa 21. januára 2009 požiadal Okresný súd Ružomberok o ustanovenie obhajcu, tento mu nielenže v zmysle § 37 ods. 2 Tr. por. ustanovený nebol, ale uvedená skutočnosť sa ani len nenachádza v zápisnici z predmetného hlavného pojednávania, a nie je o nej zmienka ani v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Ďalej obvinený poukázal na to, si nie je vedomý toho, že by na hlavnom pojednávaní konanom dňa 16. marca 2009 na súde prvého stupňa bolo vyhlásené uznesenie, že hlavné pojednávanie sa odročuje na deň 1. apríl 2009 s tým, že to Ľ. P. berie na vedomie a už nebude predvolávaný. Keďže sa potom hlavné pojednávanie vo vyššie spomenutý deň viedlo bez jeho prítomnosti, bolo mu tým znemožnené obhajovať sa.

Čo sa týka ďalšieho dôvodu dovolania uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinený je toho názoru, že postupom Okresného súdu Ružomberok došlo k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov v jeho neprospech. Konkrétne má za to, že jeho otcovstvo nemohlo byť v predmetnom konaní v podstate len na základe rodného listu dieťaťa dostatočným spôsobom preukázané. V tejto súvislosti zároveň tiež poznamenal, že už na hlavnom pojednávaní konanom dňa 21. januára 2009 a dňa 16. marca 2009 uvádzal, aké skutočnosti zistil pri jeho osobnej návšteve na matrike v P., a síce, že u mal. M. J. nebola vyplnená kolonka otec dieťaťa, lebo ho matka neuviedla. Uvedenou námietkou sa mal pritom podľa jeho názoru súd prvého stupňa zaoberať a vykonať v tomto smere ďalšie dokazovanie za účelom spoľahlivého ustálenia otcovstva dieťaťa mal. M. J.. Ako zdôraznil ďalej, až z písomnej informácie

Matričného úradu P. zo dňa 9. novembra 2010, zn. 660/2010 matr., sa dozvedel, že o jeho otcovstve k vyššie menovanému maloletému malo byť rozhodnuté v konaní o určenie otcovstva na Okresnom súde Poprad. O takomto rozhodnutí však nemá žiadnu vedomosť.

A napokon v súvislosti s odôvodnením posledného z uplatnených dovolacích dôvodov (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.) poukázal obvinený na tú skutočnosť, že nekonaním orgánov činných v trestnom konaní a Okresného súdu Ružomberok došlo podľa jeho názoru k nesprávnemu použitiu § 84 (a iných) zákona o rodine č. 36/2005 Z. z., pretože sa mu nedokázalo otcovstvo k mal. M. J..

S ohľadom na vyššie uvedené preto obvinený Ľ. P. navrhol, aby boli obe napadnuté rozhodnutia podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. z dôvodu ich rozporu so zákonom v celom rozsahu zrušené a v zmysle § 380 ods. 4 Tr. por. jeho výkon trestu odňatia slobody prerušený.

K predmetnému dovolaniu bolo dňa 2. mája 2011 Okresnému súdu Ružomberok doručené písomné vyjadrenie námestníka okresnej prokurátorky Ružomberok (č. l. 255 - 256).

Tento v ňom pritom k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. uviedol, že prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní konanom dňa 16. marca 2009 pri jeho odročení na deň 1. apríl 2009 zaprotokoloval do zápisnice (č. l. 159 spisu) poučenie v zmysle § 252 ods. 2 písm. c/, ods. 5 Tr. por., ktoré zároveň ústne vyhlásil v prítomnosti prokurátora i obvineného Ľ. P., a ten ho vzal na vedomie. Ďalej tiež v tejto súvislosti poznamenal, že dovolateľ v skutočnosti o ustanovenie obhajcu prvostupňovým súdom nepožiadaval, a navyše túto okolnosť, že by mu obhajca napriek jeho žiadosti nebol súdom ustanovený, nevytýkal ani v odvolacom konaní. Právo na obhajobu obvineného nebolo teda podľa jeho názoru žiadnym spôsobom porušené.

Čo sa týka druhého uplatneného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., tak v tomto smere upozornil predovšetkým na tú skutočnosť, že obvinený v predchádzajúcom trestnom konaní vedenom Okresným súdom Ružomberok pod sp. zn. 1T 109/2005 nenamietal ani nespochybňoval svoje otcovstvo voči mal. M. J., pričom nepodal ani odpor proti trestnému rozkazu z 22. júla 2005. Nenamietal ho ani v pôvodnom konaní

Okresného súdu Poprad, sp. zn. NC 557/98, o zverení maloletého do výchovy a určeni vyživovacej povinnosti (č. l. 9 – 10 spisu), či v konaní toho istého súdu, sp. zn. P 176/98, o návrhu otca na zníženie výživného (č. l. 11 – 12 spisu), v ktorom dokonca návrhom z 22. januára 2002 (č. l. 15 spisu) žiadal súd o zmenu priezviska maloletého na P.. Obvinený začal svoje otcovstvo spochybňovať až na hlavnom pojednávaní konanom dňa 21. januára 2009. Tvrdil síce, že ešte v roku 2002 podal návrh na zapretie otcovstva, no nijakým spôsobom to nepreukázal. Jeho otcovstvo bolo pritom určené podľa § 52 ods. 1, ods. 2 zákona o rodine súhlasným vyhlásením rodičov (tzv. druhá domnienka otcovstva) dňa 8. decembra 2007 pred Okresným súdom Poprad a vyplýva aj z rodného listu nachádzajúceho sa na č. l. 65 spisu. Námetník okresnej prokurátorky má teda s poukazom na vyššie uvedené za to, že rozhodnutie súdu bolo založené na dôkazoch, ktoré boli vykonané zákonným spôsobom.

A napokon pokiaľ ide o dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., poukázal na to, že v zmysle tohto ustanovenia dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je napadnuté rozhodnutie súdu založené, napr. neúplnosť ich zistenia, nesprávne hodnotenie dôkazov a pod. Vzhľadom na to nie je preto podľa jeho názoru daný ani uvedený dovolací dôvod.

Na základe vyššie uvedených skutočností považuje preto námetník okresnej prokurátorky podané dovolanie obvineného Ľ. P. za nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/, § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo **je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.** (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

Podľa § 374 ods. 3 Tr. por. možno v dovolaní uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Podľa § 371 ods. 3 Tr. por. **dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až písm. g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom;** to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

V zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych chýb a má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Z pohľadu dovolacieho súdu je pritom nevyhnutné zdôrazniť i tú skutočnosť, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, ktorými sa v dovolaní odôvodňuje existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Dôvody dovolania je teda treba chápať materiálne, a preto nestačí na ne len formálne poukázať v podanom dovolaní, aby sa tým vyhovel ustanoveniu § 374 Tr. por.

Čo sa týka prvého z uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že v rámci predmetného trestného konania nezistil žiadne také procesné pochybenia, ktoré by boli spôsobilé tento dôvod naplniť. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že všetky práva, ktoré sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené.

V súvislosti s námietkami obvineného považuje pritom za potrebné upozorniť predovšetkým na tú skutočnosť, že zápisnica z hlavného pojednávania je úradná (verejná) listina, ktorej opravu a doplnenie je možné vykonať len v zmysle § 60 Tr. por.

Podľa § 60 ods. 1 Tr. por. o oprave a doplnení záznamu alebo zápisnice o hlavnom pojednávaní, verejnom zasadnutí a neverejnom zasadnutí a takisto o námietkach proti takejto zápisnici rozhoduje súd, o ktorého zápisnicu ide. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť.

A pokiaľ ide o tú výhradu obvineného, že v zápisnici z hlavného pojednávania konaného dňa 21. januára 2009 chýba čo i len zmienka o tom, že v uvedený deň požiadal súd prvého stupňa o ustanovenie obhajcu, je nevyhnutné navyše dodať, že túto obvinený po prvýkrát uvádza až v dovolacom konaní (§ 371 ods. 3 Tr. por.).

K námietkam obvineného odôvodňujúcim ďalší dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. pritom Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že tieto rovnako nemožno považovať za opodstatnené.

Všetky dôkazy boli totiž v predmetnom konaní vykonané v súlade so zákonom a tieto o.i. tiež podľa jeho názoru spoľahlivo preukazujú otcovstvo obvineného. V tomto smere

je potrebné zároveň upozorniť na tú skutočnosť, že tak orgány činné v trestnom konaní, ako aj súdy nie sú oprávnené v rámci trestného konania samostatne riešiť žiadne otázky týkajúce sa osobného stavu - o tých sa rozhoduje len v rámci občianskeho súdneho konania.

A napokon pokiaľ ide o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ten je daný v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Uvedenou formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené k náprave právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Na podklade tohto dovolacieho dôvodu nemožno preskúmavať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu, ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania či správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov.

S ohľadom na to dovolací súd potom konštatuje, že skutok tak, ako bol zo strany súdov nižších stupňov zistený, je pre neho záväzný, pričom čo sa týka jeho právneho posúdenia, to považuje za správne a v súlade so zákonom. Aj on je totiž toho názoru, že dovolateľ svojím konaním naplnil všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm. c/ Tr. zák.

Z dôvodov vyššie uvedených preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia. Dôvod na postup podľa § 380 ods. 4 Tr. por. nebol daný.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 20. júna 2011

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová